

Osavuositarkastus 1.1.-30.6.2025

Kaupunginhallitus 08.10.2025 § 228

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo 3.10.2025

Liitteenä on Kauhavan kaupungin osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.6.2025. Osavuositarkastus on laadittu vuodelle 2025 hyväksytyn talousarvion perustuen, eikä sen rakenteessa ole huomioitu 1.6.2025 voimaan tulleeseen hallintosääntöön sisältyvää organisaatiouudistusta.

Katsaus sisältää yleiskatsauksen ajanjakson toimintaan, tiedot toimielinten ja investointihankkeiden määrärahojen ja tuloarvioiden sekä tuloslaskeman toteutumisesta tiliryhmittäin ja hallintokuntien selonteon omasta toiminnastaan. Katsaus sisältää myös kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat raportit alkuvuoden toiminnasta.

Vuosi 2025 on toteutunut talousarvion ja muiden suunnitelmien mukaisesti.

Kertomusjaksolle ajoittui valtuustokauden vaihtuminen, kun kausi 2021–2025 päättyi toukokuun lopussa ja kausi 2025–2029 käynnistyi kesäkuun alussa. Kuntavaalit toimitettiin huhtikuulla samanaikaisesti aluevaalien kanssa. Kauhavan valtuustoon valittiin 37 valtuutettua, kun päättyneellä kaudella valtuutettuja oli 43. Uusista valtuutetuista 17 edustaa Suomen Keskustaa, yhdeksän (9) Kansallista Kokoomusta, neljä (4) Kristillisdemokraatteja, neljä (4) Perussuomalaisia ja kolme (3) Suomen Sosialidemokraattista puoluetta. Kauden 2025–2029 valtuutetuista naisia on 11 ja miehiä 26. Valituista uusia (ei edellisen kauden valtuutettuja) oli 12.

Valtuustokauden vaihtuessa otettiin käyttöön uusi hallintosääntö, jonka valmistelua ohjasi kaupunginhallituksen asettama toimikunta. Hallintosääntöuudistukseen liittyi myös henkilöstöorganisaation uudistaminen, mihin liittyen kaupungissa käytiin huhti-toukokuussa koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Uuden hallintosäännön myötä maankäyttö- ja lupapalvelut siirtyivät teknisten palvelujen toimialalta elinvoimapalvelujen alaisuuteen. Hallintosääntöuudistus vaikutti myös virkarakenteeseen, kun 1.6.2025 ratkaisuvallaa käyttää kolme viranhaltijaa aikaisempaa vähemmän.

Valtuustokauden vaihtumisen myötä myös muiden toimielimien toimikaudet päättyivät ja uusi valtuusto valitsikin 2.6.2025 jäsenet kaupunginhallitukseen, tarkastuslautakuntaan, kasvatus- ja opetuslautakuntaan, elämänlaatulautakuntaan, tekniseen lautakuntaan sekä uuteen kaavoitus- ja lupalautakuntaan. Aikaisempaan verrattuna toimielinorganisaatiosta poistuivat ympäristölautakunta, asukaslautakunnat sekä poikkeamislupatoimikunta, jonka toimivalta siirrettiin osittain viranhaltijapäätöksin tehtäväksi ja osittain kaavoitus- ja lupalautakunnalle. Uusina vaikuttamistoimieliminä alkavalla valtuustokaudella toimivat kaupunginhallituksen asettamat Alahärmän, Kauhavan, Korttesjärven ja Ylihärmän asukasneuvostot.

Kertomusjaksolla valtuusto hyväksyi Korttesjärven osayleiskaavan laajennus. Kaavan tavoitevuodeksi on asetettu 2040 ja sen tavoitteena on luoda edellytykset Korttesjärven elinvoiman säilymiselle tulevaisuudessa. Kaupunginhallitus puolestaan hyväksyi keskustaajaman

korttelin 118 asemakaavamuutoksen, joka liittyy uuteen kaupungintaloon ja sen liikennejärjestelyihin sekä Powerparkin alueen asemakaavamuutoksen Alahärmän kaupunginosaan.

Uusien luottamushenkilöiden perehdytys tehtäviinsä käynnistettiin viranhaltijavoimin. Kaupunki tarjoaa kaikille luottamushenkilöille sähköpostin sekä kokous- ja muun tarvittavan materiaalin käyttämiseen iPad-tablettitietokoneet, joiden käyttöön luottamushenkilöt perehdytettiin. Luottamushenkilöiden koulutus jatkuu kesätaun jälkeen.

Esihenkilöille järjestetään vuoden 2025 aikana viidestä asiakokonaisuudesta koostuva koulutus yhteistyössä Suomen Yrittäjäopiston kanssa. Koulutuksen sisältö perustuu esihenkilöille tehtyyn koulutustarvekartoitukseen. Kevään aikana koulutettiin esihenkilöviestintää sekä perehdytystä sen tavoitteita. Syyskaudella koulutusta jatketaan palautteen antamisesta, jämäkästä johtamisesta sekä esihenkilön jaksamisesta. Koulutuksen aluksi jokaiselle esihenkilölle tehtiin DISC-käyttäytymisanalyysi, jonka tulkinta toteutettiin ns. ryhmäpurkuna.

Ylihärmän koulukeskuksen yläkouluosio otettiin käyttöön tammikuussa, ja oppilaat saivat aloittaa kevätlukukauden upouusissa tiloissa. Seuraava rakennusvaihe, ruokailu- ja oppilashuollon tilojen rakentaminen käynnistyi keväällä, kun vanha yläkoulurakennus oli ensin purettu kirjasto-osaa lukuun ottamatta. Ylihärmän kirjasto oli suljettuna kevään ja kesän, kun yläkoulun purkamisen takia tilat jäivät ilman lämpöä ja vettä. Rakennustöiden jatkuminen vaikutti myös koulukeskuksen ruokailuun, joka järjestetään vuoden 2025 ajan alakouluosion toisessa liikuntasalilohkossa.

TE-palvelut siirtyivät vuoden 2025 alussa kuntien järjestettäväksi. Kauhava on mukana Etelä-Pohjanmaan pohjoisen ja itäisen alueen työllisyyspalvelut järjestävässä Kuntayhtymä Kymissä, jonka kotipaikka on Kauhava. Kymille tulee toimitilat uudelle kaupungintalolle.

Kaupungin kotisivut uudistetaan siten, että uudet kauhava.fi-, visitkauhava.fi- ja investkauhava.fi -sivustot otetaan käyttöön alkusyksystä. Henkilöstön, luottamushenkilöiden ja toimielinten tietopankit eli intrat on uusittu kevään aikana.

Kauhavan vesi- ja jätevesihuoltopalvelut on järjestetty vuodesta 2011 alkaen kokonaisuudessaan yhtiömuodossa, kun kaupungin toiminnan alla olleet palvelut siirrettiin Härmän Jätevesi Oy:stä ja Ylihärmän Vesi- ja jätehuolto Oy:stä muodostettuun Kauhavan Vesi Oy:öön. Siirron yhteydessä kaupungin omistama vesi- ja jätehuolto-omaisuus jäi kaupungille ja se vuokrattiin yhtiölle. Valtuusto päätti toukokuussa myydä ao. omaisuuden Kauhavan Vesi Oy:lle. Kauppa rahoitetaan kaupungin myöntämällä lainoituksella. Ennen lopullisen kaupan tekemistä haetaan verohallinnolta lausunto varainsiirtoveron maksun määräytymisestä siirtyvän omaisuuden osalta ja lainaehdojen hyväksyttävyydestä siten, että maksettavaa korkoa ei katsota piilotetuksi osingonjaoksi. Toteutuessaan kaupasta muodostuu kaupungille tulosta parantavaa myyntivoittoa.

Kaupungin tytäryhtiö Kauhavan Kaukolämpö Oy investoi merkittävästi kuluvana vuonna. Yhtiö on mm. laajentanut runkoverkkoaan Härmän Kuntokeskukselle ja uusinnut Ylihärmän varalämpökeskuksen. Korttesjärvelle rakennetaan uusi lämpökeskus ja samalla runkoverkkoa laajennetaan Ollinkankaan teollisuusalueelle. Kaupunki on myöntänyt investointien rahoittamiseen otettavalle lainalle omavelkaisen takauksen ja lisäksi myöntänyt kassalainaa hankkeiden tilapäisrahoitukseen.

Kauhavalla järjestettiin 14. - 15.6.2025 Suomen Ilmailuliiton päälentönäytös Kauhava Air Show 2025. Yleisölle maksuton näytös keräsi ennätysyleisön. Jopa 30.000 ihmistä kävi lentokentällä kahden päivän aikana.

Kauhavan työllisyystilanne on heikentynyt vuoden takaiseen, mutta parantunut vuodenvaihteeseen verrattuna. Kesäkuun lopussa työttömyysaste oli 7,6 prosenttia, kun se joulukuussa 2024 oli 7,8 prosenttia. Kesäkuun 2024 lopussa työttömyysaste oli 6,4 prosenttia.

Kauhavan työttömyysaste oli Etelä-Pohjanmaan 18 kunnasta 9. alhaisin. Kesäkuun lopussa Etelä-Pohjanmaan työttömyysaste oli 8,3 prosenttia ja koko maan 12,2 prosenttia.

Kesäkuun lopussa Kauhavalla oli Tilastokeskuksen mukaan 15.066 asukasta, mikä on 17 enemmän kuin vuoden 2024 lopussa. Alkuvuoden aikana Kauhavalle on syntynyt 45 lasta (28 lasta 1–6/2024). Samassa ajassa on kuollut 90 kauhavalaisista (106). Luonnollinen väestökehitys on siis ollut 45 henkeä negatiivinen (-78). Sekä kuntien välinen muuttoliike että maahanmuutto ovat ensimmäisellä vuosipuoliskolla olleet positiivisia. Kauhavalle on muuttanut muista Suomen kunnista 8 henkilöä enemmän kuin Kauhavalta on muuttanut muihin kuntiin. Ulkomailta Kauhavalle on muuttanut 49 henkilöä enemmän kuin Kauhavalta ulkomaille.

Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana kaupungin toimintatuotot ovat toteutuneet hieman budjetoitua korkeampina ja toimintakulut lähes budjetoidun mukaisesti. Käyttötalousosan tuloarviot ja määrärahat eli toimintatuotot ja -kulut ovat valtuustoon nähden sitovia toimielimittäin. Toimielimille myönnetyistä määrärahoista ajankohdan keskimääräisen käytön (50 %) taso ylittyy keskusvaalilautakunnalla (63,4 %), kaupunginhallituksella (52,8 %), kasvatus- ja opetuslautakunnalla (50,3 %) sekä elämänlaatulautakunnalla (51,0 %). Tuloarvioiden toteumissa 50 %:n tason alittavat keskusvaalilautakunta (0,0 %), elämänlaatulautakunta (16,0 %) ja kaavoitus- ja lupalautakunta/ympäristölautakunta (47,6 %).

Kokonaisuutena budjetoiduista käyttötaloustuloista on kesäkuun loppuun mennessä kertynyt 56,3 prosenttia, eli 3,1 miljoonaa euroa. Tiliryhmittäin tarkasteluna myyntituloja on saatu 55,9 prosenttia. Maksutuottoja on kertynyt 51,1 prosenttia, tukia ja avustuksia 76,9 prosenttia sekä muita toimintatuottoja 47,7 prosenttia budjetoidusta.

Käyttötalousmenoja on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 23,7 miljoonaa euroa, ja niiden toteuma on budjettiin nähden 50,5 prosenttia. Henkilöstömenojen toteumaprosentti on 50,3. Lomarahat on maksettu kesäkuulla, mitä vastaan on purettu lomapalkkavarausta. Varausta on purettu myös loma-ajan palkkojen mukaisesti.

Palvelujen ostojen toteuma on 53,2 prosenttia budjetoidusta. Tiliryhmään on kirjautunut etupainotteisesti Kuntayhtymä Kympi ja ympäristöterveydenhuollon maksuosuus heinä-syyskuulta, mikä nostaa menoja 0,4 miljoonalla eurolla. Tämän huomioiminen pienentää toteuma-astetta merkittävästi. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kohdistuneista määrärahoista on käytetty 48,1 prosenttia. Avustuksiin on käytetty 43,8 prosenttia ja muihin toimintakuluihin 46,9 prosenttia budjetoidusta määrästä.

Kunnallisveroa on kertynyt tammi-kesäkuussa 13,6 miljoonaa euroa eli 52,1 prosenttia budjetoidusta. Yhteisöveroa on saatu 1,7 miljoonaa euroa, mikä kattaa 59,6 prosentti budjetoidusta. Kiinteistöveron tuotto on

kesäkuun lopussa 0,3 miljoonaa euroa eli 6,0 prosenttia budjetoidusta. Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan kunnallisveroa arvioidaan saatavan 0,8 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Yhteisövero toteutuu lähes budjetoidun mukaisena ja kiinteistöveroa ennustetaan saatavan 0,2 miljoonaa budjetoitua enemmän. Kokonaisuutena verotuloja ennustetaan saatavan 0,6 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

Tuloslaskelma 30.6.2025 osoittaa 0,3 miljoonan euron alijäämää. Tulos on jaksottamaton eikä se siksi kerro suoraan todellista taloudellista tilannetta. Kirjanpidon tulosta on oikaistava huomioiden erityisesti menojen jälkipainotteinen kertyminen, tulevien palkankorotusten vaikutus sekä lomapalkkavelan määrä. Valtionosuudet toteutuvat hieman budjetoitua korkeampina ja verotulot budjetoitua alhaisempina. Tulosennusteessa verotulot on huomioitu kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaisina.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Kesäkuun lopussa tiedossa olevat tekijät huomioiden vuoden 2025 tulos tulee olemaan lähes budjetoidun mukainen.

Vuoden 2025 talousarvion investointiosaan sisältyy lähes 9,5 miljoonan euron investoinnit, joista merkittävimmät ovat Ylihärman koulukeskus- ja kaupungintalohankkeet. Kesäkuun loppuun mennessä investointeihin on käytetty 3,9 miljoonaa euroa, eli investointimäärärahoista on käytetty 40,9 prosenttia.

Suurimmat yksittäiset investointihankkeet ovat entisen Tietotalon perusparantaminen kaupungintaloksi sekä Ylihärman koulukeskuksen loppuunsaattaminen. Kaupungintalohankkeelle on osoitettu vuoden 2025 talousarviossa 3,4 miljoonan euron määräraha, josta on ensimmäisen vuosipuoliskon aikana käytetty 2,0 miljoonaa euroa. Kaupungintalohankkeen alkuperäinen hankinta-arvo oli 5,1 miljoonaa euroa, josta 1,1 miljoonaa kohdistui kiinteistön hankintamenoon. Valtuusto korotti 26.5.2025 hankinta-arvon 5,3 miljoonaan euroon.

Ylihärman koulukeskuksen 2. vaiheen hankinta-arvo on 11,0 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 hankkeelle on budjetoitu 2,2 miljoonaa euroa, josta on kesäkuun loppuun mennessä käytetty 1,4 miljoonaa euroa.

Selvitykset monivuotisten investointihankkeiden kustannusten kertymisestä esitetään luvussa investoinnit.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Vesa Rantala
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 30.6.2025 tiedokseen ja saattaa sen tiedoksi valtuustolle.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen. Pöytäkirjaan merkittiin, että Lasse Ruotsala saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.06.
Lisätietoja	Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi

Päätös

Valtuusto merkitsi osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 30.6.2025 tiedoksi.
